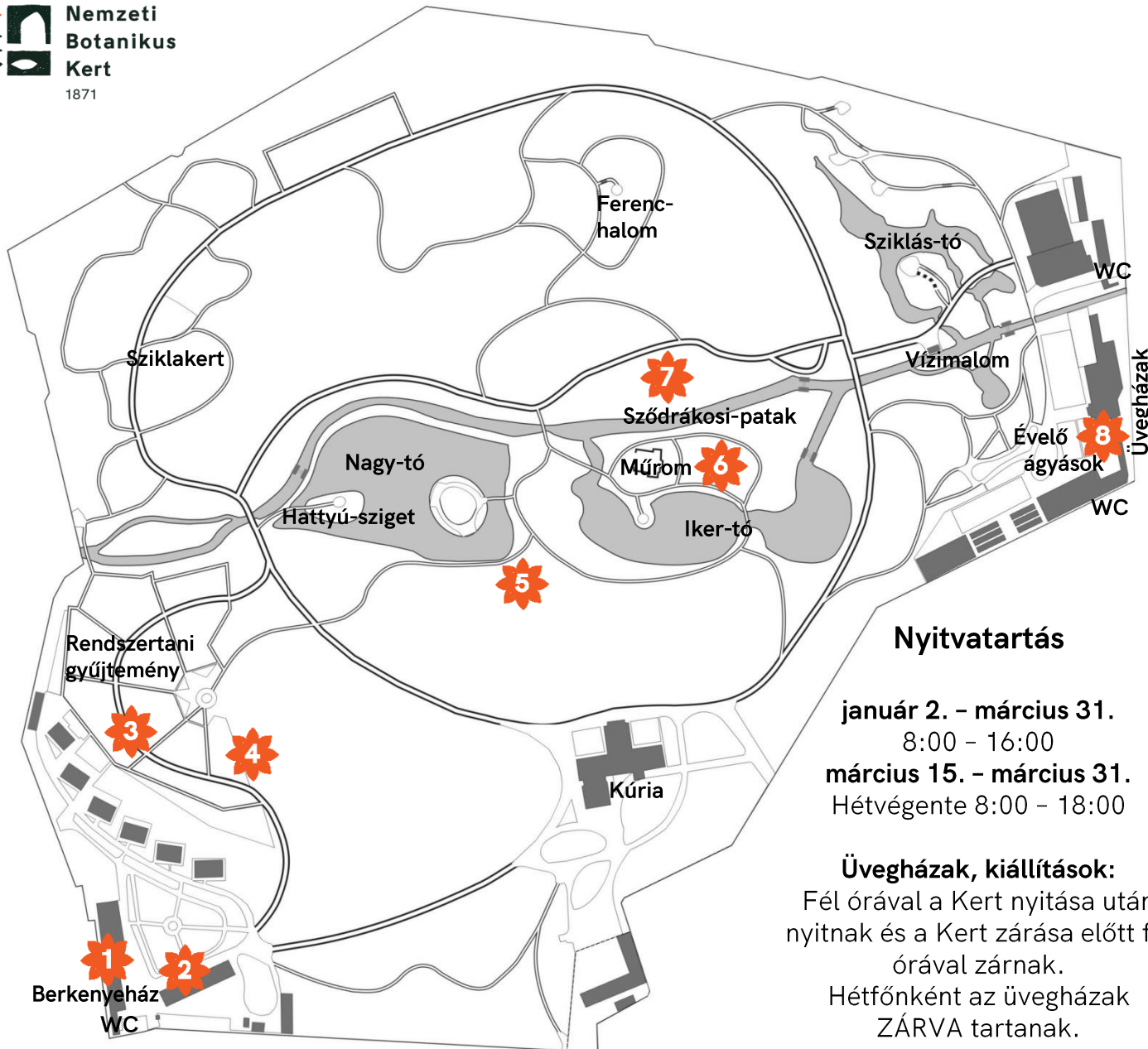

A hónap érdekességei

Nemzeti Botanikus Kert
Vácrátót

Nárcisz (*Narcissus sp.*)

Nyitvatartás

január 2. – március 31.

8:00 – 16:00

március 15. – március 31.

Hétfőente 8:00 – 18:00

Üvegházak, kiállítások:

Fél órával a Kert nyitása után nyitnak és a Kert zárása előtt fél órával zárnak.

Hétfőnként az üvegházak ZÁRVA tartanak.

 Térképes útmutatónk abban segít, hogy az aktuálisan virágzó fajok, vagy más időszakú látványok közül néhányat könnyedén megtaláljon Kertünkben.

Köszönjük, hogy az utakon maradnak!

↑
Bejárat

www.botanikuskert.hu

Böjtmás hava. Az idei télen pihentek a hólapátok, alig volt hótakaró a kertben, a létfontosságú csapadékot csak enyhe havazás és néhány kisebb eső adta. Az elmúlt öt év legszárazabb telén vagyunk túl. Kemény fagyok sem tizedelték a kertet, így a téli növényvesztés is kisebbnek várható. A faápolási munkákat befejeztük. A madarak napról-napra hangosabban szóló, szívderítő éneke és a sáfrányokkal kezdődő virágpompa jelzi, itt a tavasz!

1 Sétánkat kezdhethjük a **Berkenyeházban**, ahol megismerkedhetünk a botanikus kertek szerepével, betekinthetnek a magbank rejtelseibe. A kiállítás rávilágít a biológiai sokféleség szerepére életünkben és megőrzésének jelentőségére. Felnöttek és gyerekek egyaránt találnak itt érdekességeket.

2 A Tornácosház előtti virágágyásokban sáfrányok és hagymás íriszek bontogatják szirmaikat, mely különösen napsütésben pompás látványt nyújt. A **hagymás íriszek** (*Iris reticulata*) két fajtája, 'Pauline' (lila) és 'Harmony' (kék), továbbá a sáfrányok három faja, a vad alakjában sárga virágú **korai sáfrány** (*Crocus chrysanthus*), a **sárgatorkú sáfrány** (*Crocus sieberi*), és a magasabb, élénk bíborszínű **illír sáfrány** (*Crocus tommasinianus*) fajtái kerültek a földbe, vegyes kiültetésben. Ezek dél-délkelet-európai fajok, mindnyájan jó vízelvezetésű, sovány vagy közepesen termékeny talajt és tűző napot igényelnek.

3 A Rendszertani gyűjteményben színes vesszőivel tűnik ki két somfaj, az egyik a **sárgavesszejű som** (*Cornus stolonifera*), a másik a **fehér som** (*Cornus alba 'Sibirica'*) mely sötétpiros vesszőjével díszít lombhullás után. Mindkettő terjedő tövű 2-2,5 m magasra növő lombhullató cserje. Metszést nem feltétlenül igényelnek, bár 4-5 évente a megújulás érdekében érdemes eltávolítani az öreg vesszőket. Napos fekvésben a vesszők színeződése erőteljesebb.

4 A Rendszertani gyűjteményben és a kert más pontján is nyíló **nárciszok** (*Narcissus*) az amarilliszfélék (*Amaryllidaceae*) családjába tartoznak. Közel 30 fajuk többsége a Földközi-tenger mellékén honos. Hagymás növények, tőleveleik általában szálasak, felállók. Magánosan vagy 2-20-as csoportokban fejlődő virágukat hat lepellevél alkotja, középen pedig egy többé-kevésbé forrt melléklepel alakul ki. Termésük sokmagvú, háromrekeszű tok. Illatuk, színük és szép formájuk miatt az ókor óta szívesen ültetik őket a kertekbe. Az egymással könnyen kereszteződő nárciszok a növény-nemesítők kedvelt alanyai. A sok ezer, szebbnél szebb kerti fajta és hibrid áttekintése nem könnyű feladat. A legelterjedtebb egységes osztályozási rendszer a nárciszokat származásuk és virágaik formája és szerkezete alapján 12 csoportba osztja. Legrobosztusabbak, leglátványosabbak ún. **csupros**, vagy **trombitás nárciszok**, melyek mellékleple legalább olyan hosszú, mint lepellevelei. A kisebb, kecses termetű, változatos virágú, vadon élő fajok külön csoportba kerültek. Kertünkben idén közel 20.000 fő fog nyílani.

5 A Nagy-tó partján futó út mellett jókora **vérmogyoró** (*Corylus maxima 'Purpurea'*) bontogatja barkáit. Fialat hajtásai szürkék, mirigyszőrösök. Nagy szíves vállú, kerekded levelei néha enyhén karéjosak, felső részükön kétszeresen fűrészes szélűek. Makktermését körülölelő, karéjos fogas csúcsú kupacs-levelek a termés fölött palackszerűen összeszűkülnek. Alapfaja erről kapta nevét is: csöves mogyoró. Olajtartalmú magja rokonához, a közönséges mogyoróhoz hasonlóan ehető. Délkelet-Európától Kis-Ázsián át egészen a Kaukázusig honos, fényigényes cserje. Legismertebb fajtáját, a vöröslő barkájú, levelű és termésű *'Purpurea'*-t (emellett állunk), gyakran ültetik kertekben és parkokban.

6 A Múrom környékén két hazai hunyorfaj is nyílik egymás mellett. A narancseperfa tövében nyíló **illatos hunyor** (*Helleborus odorus*) nagy, tenyeres, sötétzöld, szőrös fonákú levele áttelel, virágai nagyok. Tőle balra virít a **kisvirágú hunyor** (*H. dumetorum*) melynek kopasz, világoszöld levelei ellenben nem teletelnek át, s virágai is kisebbek társáénál. Mindkét faj VÉDETT és MÉRGEZŐ!

7 A kerten átfutó Szódrákosi-patakot kísérő keményfa-ligeterdő üde talaján, a lombfakadás előtt, mikor még nem borul mélyárnyékba a gyepszint, geofiton növények (melyek földbeni raktározó szervvel, hagymával, gumóval vészelik át a telet) szép lassan a hónap végére tarka szőnyeget varázsolnak az öreg bükkök, kőrisek, gyertyánok, égerék alá. Elsőként a **hóvirágok** (*Galanthus spp.*), és a **tőzikék** (*Leucojum spp.*) nyílnak, valamint az út szélén messzire liluló **kárpáti sáfrány** (*Crocus heuffelianus*). Mögötte halványabb kék színben tündöklő a **csillagvirág** (*Scilla bifolia*), mely igen változékony faj, több alfaját különítik el a botanikusok. Üde erdők ritka növénye, elszórta szinte az egész országban előfordul. Őket követik majd a boglárfakalék családjába tartozó aranysárga virágú **bogláros szellőrózsa** (*Anemone ranunculoides*), a hasonló, de fehér **berki szellőrózsa** (*A. nemorosa*) és a fák alatt nagy tömegben megjelenő, rózsaszín és a lila minden árnyalatában ragyogó **ujjas** és **odvas keltikék** (*Corydalis solida* és *C. cava*) és a **pettyegtetett tüdőfű** (*Pulmonaria officinalis*). Természetesen „vadvirágaink” kerti növényeinkhez hasonlóan teljes VÉDETTSÉGET élveznek, ezért csak távolról gyönyörködünk bennük és vigyázzunk rájuk!

8 Az orchideák rendkívüli formagazdagsága miatt a legnépszerűbb dísnövények. Közel 25 000 fajtát tartják nyilván, nem is szólva arról a sok 10 000 hibridről, amit keresztezésekkel sikerült az „orchidealáz” kezdete óta előállítani. Egy-egy különleges fajtáért vagyoniakat fizetnek a tehetős gyűjtők. Virágaik elbűvölő szépségén és nehezen megközelíthető, rejtett élőhelyükön kívül nehéz szaporíthatóságuk is hozzájárul magas piaci értékükhöz. A papucsorchideák közé tartozó délkelet-ázsiai **vénuszpapucskok** (*Paphiopedilum*) azzal tűnnek ki a trópusi fajok közül, hogy nem a fák ágain megtelepedő ún. epifiták, hanem többnyire a dús avarban élő talajlakók. Nagy, 25 cm-t is elérő, viaszos virágaik magánosan fejlődnek. Nevüket jellegzetes papucs alakú mézajkukról kapták.